

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 288
§ 331

30.09.2013
04.11.2013

Kuntarakennelain mukainen ilmoitus selvitysalueesta

100/00.01.00/2013

KHAL § 288

Esittelijä: kaupunginjohtaja Juha Majalahti

Valmistelija / lisätietoja antaja:

kaupunginjohtaja Juha Majalahti, puh. (09) 4258 3601
tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Kuntarakennelaki on tullut voimaan 1.7.2013 lukien. Se korvasi aiemmin voimassa olleen kuntajakolain. Kielilakia muutettiin samassa yhteydessä siten, ettei kuntien yhdistyminen heikentäisi kunnan asukkaiden kielellisiä oikeuksia.

Hallitusohjelman mukaan kuntarakenneuudistus on osa toimia, joilla pureudutaan julkisen sektorin kesvävyysvajeeseen. Uudistuksen tavoitteena on saada koko maahan vahvoihin peruskuntiin pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne.

Kuntajaon kehittämisen tavoitteena on elinvoimainen, alueellisesti eheä ja yhdyskuntarakenteeltaan toimiva kuntarakenne, joka vahvistaa kunnan asukkaiden itsehallinnon edellytyksiä. Toinen tavoite on, että kunta muodostuu työssäkäyntialueesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolla on taloudellisesti ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta sekä niiden riittävästä omasta palvelutuotannosta.

Laissa on esitetty selvityspäruusteet, joiden toteutuessa kunnan tulee selvittää yhdessä muiden kuntien kanssa kuntajaon muuttamisen edellytykset. Tällaisia päruusteita ovat palvelupäruuste, työpaikkaomavaraisuus-, työssäkäynti- ja yhdyskuntarakennepäruusteet sekä taluspäruuste.

Karkkilan kaupunki täyttää selvityspäruusteen palvelu- ja taluspäruusteiden osalta. Palvelupäruuste liittyy asukasmäärään. Vähintään 20.000 asukkaan kunnan tulee selvittää riittävä väestöpohja palvelujen järjestämisen, rahoittamisen ja kehittämisen sekä riittävän oman palvelutuotannon turvaamiseksi. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta alle 20.000 asukkaan väestöpohjaa pidetään laissa riittämättömänä. Perusopetuksen järjestämisen kannalta yksivuotiaiden ikäluokan koon tulisi olla vähintään noin 50. Näiltä osin Karkkilaa koskee alle 20.000 asukkaan selvityspäruuste.

Kuntarakennelain taluspäruuste koskee Karkkilaa ns. kriisiytyvän

kunnan tunnuslukujen osalta. Kuudesta kriisikunnan kriteeristä Karkkilan osalta täyttyy neljä.

Sen lisäksi, mitä kuntarakennelain 2 §:ssä on todettu kuntajaon kehittämisen tavoitteista, voidaan kuntajakoa muuttaa lain 4 §:ssä todetuin perustein, jos muutos parantaa:

1) kunnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vastata palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta tai muuten edistää kunnan toimintakykyä;

2) alueen asukkaiden palveluja tai elinolosuhteita

3) alueen elinkeinojen toimintamahdollisuuksia; tai

4) alueen yhdyskuntarakenteen toimivuutta.

Selvitysvelvollisuuden lähtökohtana on, että selvitysalue täyttää kuntarakennelain em. tarkoitetut kuntajaon muuttamisen edellytykset.

Karkkilan kaupungin näkökulmasta tarkasteltuna laajemmalla selvitysalueella voidaan arvioida välittömästi saavutettavan edellä kohdassa yksi mainittuja tavoitteita ja välillisesti sen avulla voitaneen turvata kohdassa kaksi mainitut asukkaiden palvelut ja elinolosuhteet.

Kunnan on muodostuttava yhdestä alueesta, joka muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden.

Vaikka kunnalla ei olisi kuntarakennelain 2 §:n määräämää selvittämisvelvollisuutta, sen on osallistuttava selvittämiseen, ellei muutoin ole muodostettavissa selvityspäätökset täyttävää toiminnallista kokonaisuutta.

Esillä olleita selvityssuuntia ovat olleet Vihti ja Lohja. Vihti on osa metropolialuetta ja se selvittelee mahdollista uutta kuntarakennetta Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen kanssa. Lohjan kaupungilla ei ole omista lähtökohdistaan olevaa selvitysvelvollisuutta. Sekin joutunee selvitysmenettelyyn, jos katsotaan, ettei läntisellä Uudellamaalla ole muutoin saavutettavissa selvityspäätökset täyttävää toiminnallista kokonaisuutta. Tämä velvollisuus Lohjalle voi tulla mm. Karkkilan, Siuntion ja Inkoon selvitysvelvollisuudesta.

Kuntien tulee 30.11.2013 mennessä ilmoittaa valtiovarainministeriölle, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää mahdollista kuntajaon muuttamista. Sitä ennen tulisi em. kuntien kanssa sopia selvitysmenettelyn käynnistämisestä.

Esityslistan oheismateriaalit

- Valtiovarainministeriön kirje VM/1806/03.03.00/2013

- Selvityspäätökset tarkastelua maakunnittain Uusimaa

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus esittää Lohjan kaupunginhallitukselle, että Lohja käynnistäisi välittömästi neuvottelut Lohjan, Inkoon, Siuntio, Vihdin ja Karkkilan kanssa selvitysalueen määrittämiseksi ja keskeisistä toimintalinjoista sopimiseksi. Varsinaisesta yhdistysmisselvityksen käynnistämisestä päätetään kuntien hallituksissa ja valtuustoissa erikseen 30.11.2013 mennessä. Kaupunginhallitus nimeää kaupungin neuvottelijoiksi kolmejäsenen neuvotteluryhmän.

Käsittely:

Keskustelun kuluessa Raino Velin ehdotti seuraavaa: Valtiovarainministeriön kyselyyn ilmoitetaan, että Karkkila haluaa selvittää Lohjan ja Vihdin kanssa.

Keskustelun kuluessa Risto Sintonen ehdotti Mika Tallgrenia, Anna-Liisa Riekinen Päivi Hellgreniä ja Kari Laine Juha Majahtea kaupungin neuvottelijoiksi kolmejäseniseen neuvotteluryhmään.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kannattamaton ehdotus, joka raukeaa, mikä hyväksyttiin.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko henkilöehdotukset yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotuksia ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen ne.

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallituksen päätösehdotus on hyväksytty.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin. Kaupunginhallitus nimesi kaupungin neuvottelijoiksi kolmejäseniseen neuvotteluryhmään Mika Tallgrenin, Päivi Helgrenin ja Juha Majalahden.

Täytäntöönpano:

valitut, Lohjan kaupunki, Inkoon kunta, Siuntion kunta, Vihdin kunta

KHAL § 331

Esittelijä: kaupunginjohtaja Juha Majalahti

Valmistelija / lisätietoja antaja:

kaupunginjohtaja Juha Majalahti, puh. (09) 4258 3601
tai sähköposti "etunimi.sukunimi@karkkila.fi"

Lohjan kaupungin kutsusta Inkoon, Karkkilan, Lohjan ja Siuntion kuntien edustajat neuvottelivat 22.10.2013 mahdollisesta yhteisestä selvitysalueesta. Tilaisuudessa ei saavutettu yhteistä näkemystä, mistä johtuen neuvotteluja päätettiin jatkaa 7.11.2013. Seuraavaan tilaisuuteen kutsutaan myös Hangon ja Raaseporin kaupunkien edustajat, jolloin tunnustellaan koko Länsi-Uudenmaan kattavan selvitysalueen muodostamisen mahdollisuutta.

On todennäköistä, että Länsi-Uudellamaalla Hanko, Raasepori ja Inkoo käynnistävät yhteisen selvitystyön kuntajaon muuttamisesta.

Valtiovarainministeriö on lokakuussa 2013 päättänyt käynnistää pääkaupunkiseudulla erityisen kuntajakoselvityksen, mihin Vihdin kunnalla on mahdollisuus halutessaan liittyä.

Karkkilan näkökulmasta vaihtoehtoisina selvitysalueina ovat viime aikoina nousseet esille ainakin seuraavat vaihtoehdot:

- 1) Karkkila ja Vihti
- 2) Karkkila, Lohja ja Vihti
- 3) Karkkila, Lohja, Siuntio (ja Vihti)
- 4) Karkkila, Inkoo, Lohja, Siuntio (ja Vihti)
- 5) Karkkila, Hanko, Inkoo, Lohja, Raasepori, Siuntio (ja Vihti).

Kuntarakennelain 4 §:n 3 momentissa (ns. orpopykälä) todetaan, että, "jos yhdistymisselvityksen ulkopuolelle on jäämässä kunta, joka muodostaisi toiminnallisen kokonaisuuden siihen rajoittuvan kunnan kanssa, on näiden kuntien selvitettävä yhdessä kuntien yhdistymistä tai ensiksi mainittu kunta on otettava mukaan selvitykseen, johon jälkimmäinen kunta osallistuu." Lainkohta tarkoittaa, että Karkkilan kaupungin vaatiessa Vihdin kunnalla on velvollisuus selvittää Karkkilan kanssa yhdistymistä, joko kahden kunnan kesken tai Vihti voi velvoittaa, että Karkkila osallistuu jo käynnistyneeseen Vihdin, Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen selvitystyöhön.

Vihti on Karkkilan näkökulmasta luontevin ja lähin kunta, jonka kanssa se voisi muodostaa toiminnallisen kokonaisuuden. Lohja ja muut naapurikunnat ovat tähän nähden toissijaisia.

Vihti on kuntarakennelaissa mainittu Helsingin metropolialueen kunta. Myös Lohja on pyrkimässä metropolialueen kunnaksi. Mikäli sekä Vihti että Lohja olisivat metropolikuntia, jäisi Karkkila näiden kahden kunnan saartamaksi. Tässä tapauksessa lienee Karkkilalle tarkoituksenmukaista hakea sama asema kuin naapurikunnilla ja ratkaista mahdollinen yhdistyminen metropolialueen kuntien kesken.

Kuntien tulee antaa ilmoitus valtiovarainministeriölle kuntarakennemuutokseen liittyvästä selvitysalueesta 2.12.2013 klo 16.15 mennessä. Ilmoituksessa tulee vastata seuraaviin kysymyksiin:

- tiedot kunnista, joiden kanssa kunta ensisijaisesti selvittää kuntien yhdistymistä?
- ovatko kunnat päättäneet selvitysalueesta yhteneväisesti?
- miltä osin kuntien päätökset selvitysalueesta poikkeavat toisistaan?
- onko kunnalla muita vaihtoehtoisia selvitysalueita, jos on, niin minkä kunnan tai kuntien kanssa?
- täyttääkö ilmoitettu ensisijainen selvitysalue kuntarakennelain 4

§:n mukaiset kuntajaon muuttamisen edellytykset sekä 4 c §:n (palveluperuste), 4 d §:n 3 momentin (työpaikkaomavaraisuus, työssäkäynti- ja yhdyskuntarakennepuusteet), ja jos kyseessä on 4 e §:ssä mainittu kunta (Helsingin metropolialue), mainitun pykälän mukaiset selvitysalueita koskevat perusteet?

- aikooko kunta hakea poikkeusta selvityspuusteiden osoittamasta selvitysalueesta erillisellä hakulomakkeella?

Esityslistan oheismateriaali
- Kuntarakennelaki

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää seuraavaa: Karkkilan kaupunki ilmoittaa valtionvarainministeriölle kuntarakennemuudistukseen liittyvästä selvitysalueesta seuraavaa:

- Karkkilan kaupunki pyrkii ensisijaisesti selvittämään kuntien yhdistymistä Vihdin kunnan ja Lohjan kaupungin kanssa
- vaihtoehtoinen selvitysalue käsittää edellisten kuntien lisäksi Siuntion kunnan
- molemmat selvitysaluevaihtoehdot täyttävät kuntarakennelain mukaiset kuntajaon muuttamisen edellytykset
- Karkkila ei aio hakea poikkeusta selvityspuusteiden osoittamasta selvitysalueesta.

Käsittely:

Keskustelun kuluessa Erkki Lehtinen ehdotti Teija Elon kannattamana seuraavaa: Karkkilan kaupunki pyrkii ensisijaisesti selvittämään kuntien yhdistymistä Lohjan kaupungin ja Vihdin kunnan kanssa.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu vastaehdotus, mikä hyväksyttiin, joten on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja esitti äänestyksen toimitettavaksi kädennostoäänestyksenä, mikä hyväksyttiin, ja teki seuraavan hyväksytyn äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan ehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Erkki Lehtisen ehdotusta, äänestävät EI.

Suoritettu kädennostoäänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Risto Sintonen, Hannele Stenberg, Olli-Pekka Arvila, Raino Vellin, Anna-Liisa Riekkinen) ja 2 EI-ääntä (Erkki Lehtinen, Teija Elo) ja 2 TYHJÄ-ääntä (Markku Ahjoniemi, Marjo Hellgren).

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

kaupunginvaltuusto